

845.000 danske eksportjobs – før coronakrisen

Eksporten er den store motor i dansk økonomi, og før coronakrisen ramte, var 845.000 danske arbejdspladser afhængige af eksporten. Eksportbeskæftigelsen skønnes foreløbigt at være faldet med 80.000 under coronakrisen. Eksportens betydning varierer meget på tværs af brancher.

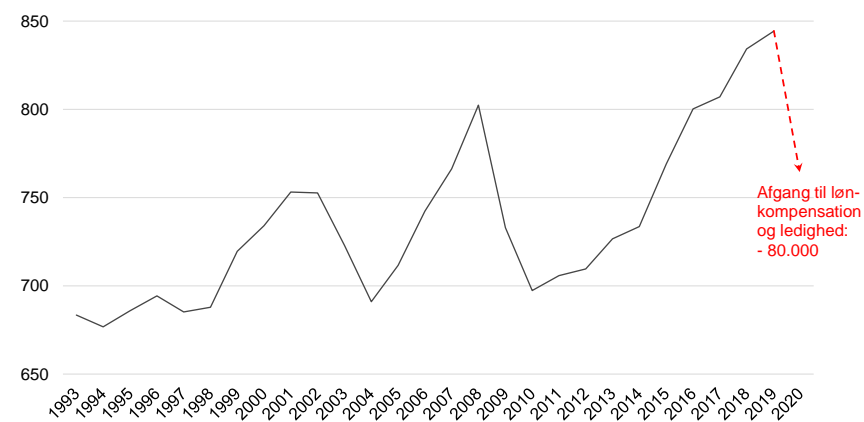
Rekord i eksportarbejdspladser - før coronakrisen

845.000 danske arbejdspladser var, direkte eller indirekte, afhængige af eksporten i 2019. Aldrig før har så mange danske jobs været knyttet op på vores salg til udlandet, men den rekord bliver ikke udbygget i 2020. Coronakrisen har reduceret virksomhedernes behov for medarbejdere, og eksportbeskæftigelsen skønnes indtil

845.000 danske job er knyttet til eksport

Antallet af beskæftigede ved produktion, der skyldes eksportefterspørgsel

1.000 personer

Anm.: 2019 er branchefordelt beskæftigelse for 2019 fremskrevet med eksportandelene fra 2018. Faldet i 2020 er skønnet pba. DI's Virksomhedspanel og data fra Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering.
Kilde: Danmarks Statistik og DI-beregninger.

videre reduceret med 80.000 som følge af afskedigelser og midlertidige hjemsendelser på lønkompensation.

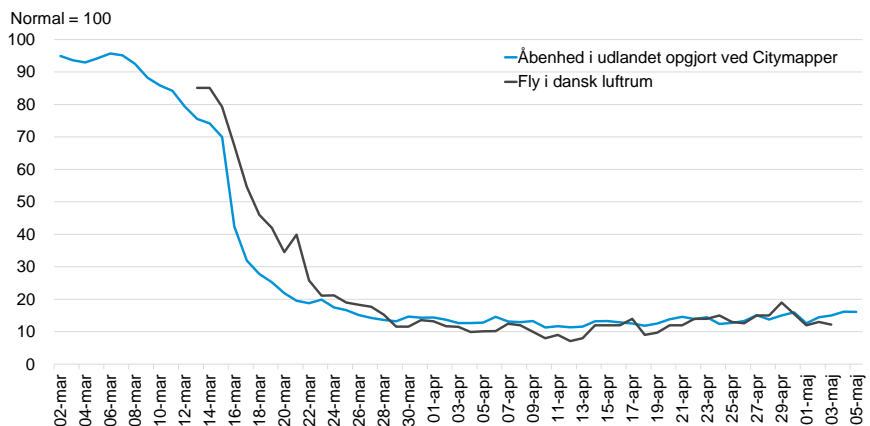
Udlandet er lukket ned

Coronakrisen har betydet, at der på rekordtid er blevet lukket ned for det danske og det internationale samfund. Siden medio marts er antallet af fly til og fra Danmark skrumpet ind til ingenting, og der er foreløbig ikke tegn på øget trafik ind og ud af Danmark igen.

Regeringer verden over har taget drastiske skridt og bedt deres borgere om at blive hjemme i videst muligt omfang. Hvor voldsom opbremsningen har været fremgår af data fra mobilitetsappen Citymapper, der holder øje med brugen af kollektive transportformer som bus, tog og metro i verdens storbyer. Busser, tog og metro er nærmest mennesketomme i verdens hovedstæder. Dette vidner om, at sygdommen og de mange restriktioner har sat samfundene i stå.

Udlandet er ikke tilgængeligt

Flytrafik i dansk luftrum og åbenhed på eksportmarkederne

Anm.: Brugen af Citymappers app er brugt som indikator for hvor nedlukket udlandet er. Citymapper indeholder oplysninger om folks færden med offentlig transport i 41 storbyer i 22 lande. Data er vejlet sammen i forhold til indbyggertal og betydning for dansk eksport
Kilde: Naviair og Citymapper

Verdensøkonomien er ramt af faldende aktivitet

Foreløbige tal for væksten viser en markant tilbagegang i økonomien på alle de store eksportmarkeder.

- Kina var det land, der først blev ramt af coronavirusset, og måtte se deres BNP skrumpe med 9,8 procent i første kvartal.
- EU-landenes samlede BNP faldt i samme periode med 3,5 procent, med Italien, Frankrig og Spanien som nogle af de lande, der er hårdest ramt. En ny prognose fra EU-Kommissionen viser, at EU-landene har udsigt til en tilbagegang på 7,4 procent i 2020.
- Amerikansk økonomi skrumpede med 1,2 procent i første kvartal, men USA blev ramt lidt senere end Kina og Europa.

Ledigheden i USA er steget med 30 millioner fra sidste halvdel af marts og frem til udgangen af april. Der er derfor ingen tvivl om, at der venter amerikanerne en endnu større tilbagegang i andet kvartal.

Største tilbagegang siden 1930'erne

Ifølge IMF vil verdensøkonomien skrumpe med tre procent i 2020, hvilket er den største økonomiske nedtur siden 1930'erne. Desværre er de hårdest ramte lande lige netop de lande, som danske virksomheder har en stor eksport til. Vejes væksten i udlandet sammen i forhold til landenes betydning for dansk eksport, fremgår det, at danske eksportvirksomheder bliver mødt af en tilbagegang på 5,7 procent i år.

Stor nedtur på Danmarks store eksportmarkeder

Den lave vækst påvirker de mange arbejdspladser, der er afhængige af eksporten. Tyskland er vores største eksportmarked, og giver anledning til ca. 120.000 danske eksportarbejdspladser.

Danmarks største eksportmarkeder

2019

	Eksport, mia. kr.	Eksportbeskæftigelse, 1.000 personer	Realvækst i BNP i 2020, procent
Tyskland	157	120	-7,0
USA	155	94	-5,9
Sverige	122	84	-6,8
Storbritannien	102	67	-6,5
Norge	76	60	-6,3
Kina	60	35	1,2
Nederlandene	53	37	-7,5
Frankrig	42	28	-7,2

Kilde: IMF, Danmarks Statistik og DI-beregninger

Eksporten til USA er næsten lige så stor som til Tyskland. Der er dog kun lidt over 90.000 arbejdspladser knyttet til dansk eksport til USA. Dette skyldes, at søtransport og fabriksløs produktion, hvor der er relativt få danske arbejdspladser, udgør en stor del af eksporten til USA.

USA har større betydning end eksporttallene viser

USA's betydning for dansk eksport er dog undervurderet i de danske eksporttal. USA er verdens største økonomi, og en stor del af danske virksomheders underleverancer, til eksempelvis svenske fabrikker, indgår i produkter, som sælges på det amerikanske marked. De amerikanske forbrugere har dermed større betydning for dansk eksport, end de rå eksporttal tyder på. Det modsatte gør sig gældende for vores eksport til Sverige, som indirekte er eksport til andre markeder.

Industrien har en stor eksport

Stor forskel på tværs af brancher

Der er stor forskel på hvor meget de forskellige brancher eksporterer til udlandet. Skibs- og luftfart, råstofindvinding, industri og landbrug er de brancher, der er mest afhængige af eksport.

Inden for industri, råstofindvinding samt skibs- og luftfart har virksomhederne en stor eksport direkte til udlandet. Landbruget har en stor indirekte eksport, da de leverer råvarer til fødevarerindustrien, som eksporterer landbrugsprodukterne i forarbejdet tilstand.

Offentlig sektor, detailhandel og boliger har næsten igen eksport

De mindst eksportorienterede brancher er den offentlige sektor, detailhandlen, boliger samt vaskerier, organisationer mv. I disse brancher er både den direkte og indirekte beskæftigelse som følge af eksport lav.

Byggeri og information er underleverandører til eksportvirksomheder

Inden for bygge og anlæg samt information og kommunikation er der en betydelig indirekte eksport i form af leveringer af investeringsgoder til eksportvirksomhederne.

Store forskelle i eksportens betydning

Andel af beskæftigelsen der skyldes eksport, procent (2018)

	Direkte eksport	Indirekte eksport via underleverancer	Indirekte eksport via investeringer	Samlet eksportindhold
Skibs- og luftfart	87,7	4,3	0,4	92,4
Råstofindvinding	46,1	28,9	1,3	76,3
Industri	51,5	17,0	5,7	74,1
Landbrug, skovbrug og fiskeri	24,7	44,9	0,5	70,1
Engroshandel	43,9	13,8	5,2	62,8
Videnservice	17,6	28,6	6,7	52,9
Landtransport og andre transporttjenester	20,5	28,8	2,8	52,1
Information og kommunikation	17,1	18,6	8,7	44,4
Rengøring, operationel service og rejsebureauer	2,4	25,5	3,9	31,8
Bygge og anlæg	13,2	5,0	12,2	30,3
Forsyningsvirksomhed	5,3	17,6	2,1	25,0
Finansiering og forsikring	5,8	13,9	3,1	22,7
Hoteller og restauranter	2,8	11,1	1,3	15,1
Boliger, ejendomshandel og udlejning	0,0	8,7	3,6	12,3
Frisører, vaskerier, organisationer, kultur og fritid m'	1,0	5,5	2,6	9,1
Detailhandel og handel med biler	1,5	3,3	3,6	8,4
Offentlig administration, undervisning og sundhed	0,4	1,1	1,8	3,2

Kilde: Danmarks Statistik og DI-beregninger

Mange serviceerhverv har indirekte eksport gennem underleverancer

Servicevirksomhederne har en stor indirekte eksport gennem underleverancer til eksportvirksomheder i form af eksempelvis rådgivning, kantinedrift, revision, rengøring mv.

Inden for eksempelvis rengøring og operationel service er der næsten ingen direkte eksport til udlandet. Til gengæld har eksport en stor indirekte betydning for denne branche, da der er mange underleverancer til virksomheder med eksport. Dermed bliver disse brancher også stærkt afhængige af udviklingen i eksporten.

Det estimeres, at eksportbeskæftigelsen indtil nu er reduceret med ca. 80.000 som følge af afskedigelser og midlertidige hjemsendelser på lønkompensation. Svar fra Dansk Industris Virksomhedspanel viser, hvor meget virksomhederne i forskellige brancher har gjort brug af lønkompensationsordningen. Mens Jobindsats har offentliggjort data om branchernes afskedigelser. Branchernes afskedigelser og hjemsendelser er sammenholdt med eksportindholdet i branchernes produktion.

Turisme indgår ikke i opgørelse af eksportarbejdspladser

Eksport er i denne analyse defineret som salg af varer og tjenester til udlandet og omfatter dermed ikke turisme. Turismeindtægter indgår i Danmarks Statistiks Input-Output-tabeller som privatforbrug.

Hoteller og restauranter har eksempelvis en lille eksportandel, men de har en betydelig omsætning til udenlandske turister. Dermed undervurderes udlandets betydning for denne branche. En rapport fra Det Nationale Turisforum viser, at den turismeskabte beskæftigelse er på 161.000 personer i 2017. Rapporten viser samtidig, at 43 procent af turismeomsætningen i Danmark kommer fra udenlandske turister.

Flytrafikken har siden midten af marts ligger på blot godt 10 procent af det normale niveau, hvilket vidner om, at der pt. ikke kommer turister til Danmark. Danmark har hver sommer et betydeligt handelsoverskud på rejser til og fra udlandet. At danskerne bliver hjemme og bruger pengene i Danmark, er dermed ikke nok til, at udfylde hullet fra de udenlandske turister.
